

§ 23

Diariennr: KS-2025/00391

JUSK yttrande på SOU 2025:28, Frihet från våld, förtryck och utnyttjande

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

Att godkänna förslag till yttrande

Reservation

Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har beretts möjlighet att yttra sig på slutbetänkandet *Frihet från våld, förtryck och utnyttjande – En jämställdhetspolitisk strategi mot våld och en stärkt styrning av centrala myndigheter inom ramen för Utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat och hedersrelaterat våld och förtryck*

Syftet med utredningsuppdraget har sammanfattningsvis varit att:

- bedöma om det finns behov av att förtydliga styrningen av centrala myndigheters uppgifter i relation till det sjätte delmålet, samt vid behov föreslå förbättringsåtgärder, såsom ändringar i myndigheternas instruktioner.
- analysera hur samverkan kan utvecklas på nationell, regional och lokal nivå och lämna förslag på åtgärder som syftar till att kommuner och regioner i större utsträckning ska använda de kunskapsstöd som nationella myndigheter erbjuder inom det sjätte delmålet.
- analysera om målen för den nuvarande strategin är ändamålsenliga, bedöma om det är mer effektivt med en särskild strategi om hedersrelaterat våld och förtryck samt ta fram förslag till en eller två långsiktiga strategier.
- bedöma om de indikatorer som används för att följa upp det sjätte delmålet är tillräckliga och ändamålsenliga och föreslå

vilka indikatorer som bör användas för att följa upp det sjätte delmålet och ett eventuellt nytt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck, liksom tillhörande strategi eller strategier.

I slutbetänkandet föreslås ”en reform av det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld: från tidsbegränsade, tillfälliga uppdrag till ett hållbart, långsiktigt arbete genom stärkta grunduppdrag och ett tydligt utpekat ansvar för ett antal centrala myndigheter. Reformen innebär också en förstärkt och samlad samordning av arbetet genom att ett nationellt samordningscentrum mot våld inrättas vid Jämställdhetsmyndigheten”.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ställer sig positivt till utredningens målsättning att öka samverkan inom det jämställdhetspolitiska arbetet mot våld med Jämställdhetsmyndigheten som samordningscentrum, för att främja hållbart och långsiktigt arbete samt minska risken för överlappningar och fragmenterat arbete.

Jämställdhetsutskottet instämmer med utredningens bedömning att en fungerande kunskapskedja är av största vikt och är beroende av en ökad samordning. Utskottet vill betona vikten av att kunskapskedjan går åt båda hållen, så att den kunskap som kommuner och regioner besitter tas till vara på vilket också skulle bidra till en ökad samverkan i linje med utredningens målsättning. Utskottet bedömer att en utökad diskussion gällande hur kunskapskedjan kan gå från lokal och regional nivå till nationell nivå skulle ytterligare synliggöra och förtydliga hur en effektiv och fungerande kunskapskedja bör se ut.

Slutbetänkandets bedömning att arbeta utifrån en sammanhållen nationell jämställdhetspolitisk strategi mot våld, förtryck och utnyttjande anser Jämställdhetsutskottet vara ett bra förslag för att möjliggöra ett enhetligt arbete och undvika de potentiella överlappningar som medföljer ett inrättande av ett sjunde delmål för hedersrelaterat våld och förtryck.

Vidare ser utskottet positivt på att mäns våld mot kvinnor fortsatt föreslås vara portalbegrepp i delmålet och i strategin. Mäns våld mot kvinnor kan anses vara den yttersta konsekvensen i ett icke jämställt samhälle och syftet med uttrycket är att förtydliga att det oftast finns en manlig

förövare bakom det våld som kvinnor utsätts för och för att tydliggöra det könade maktförhållandet kring offer och förövare. Våldet drabbar alla, men mäns våld mot kvinnor kan anses vara huvudproblemet, även när det kommer till exempelvis prostitution och människohandel och hedersrelaterat våld och förtryck.

Betänkandet betonar att de jämställdhetspolitiska delmålen syftar till att uppnå det riksdagsbundna målet som lyder att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Jämställdhetsutskottet instämmer i bedömningen att det därför är av vikt att delmålen och den nationella jämställdhetspolitiska strategin hålls på en övergripande nivå och har jämställdhetsperspektivet i fokus.

Jämställdhetsutskottet saknar den kritik som framfördes i delbetänkandet SOU 2024:21 (*Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld*) gällande införandet av ett sjunde delmål och betonar vikten av att fortsatt stå fast vid delbetänkandets bedömning även i slutbetänkandet.

Beslutsunderlag

Remissmissiv

SOU 2025:28

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg jämställdhet

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Alireza Mosahafi (M) för Moderaterna – stycke 6 utgår och ersätts med:

” Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem och strider mot samhällets grundläggande värderingar. Det behöver bekämpas med full kraft och vi ser därför positivt på att införa ett särskilt delmål på området. Ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål om att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck är viktigt för att tydliggöra att denna form av våld är ett allvarligt hinder för individers frihet och jämställdhet. De problem som finns i samhället idag med hedersrelaterat våld och förtryck behöver synliggöras så att arbetet med att motverka detta kan stärkas och genomföras mer effektivt.”

Linda Lotare (V) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Charlotta Westerlund (S) för Socialdemokraterna – bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Solveig Granberg (C) – bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Propositionsordning som godkänns

Ordförande ställer tjänsteskrivelsens förslag mot Moderaternas ändringsförslag. Jämställdhetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

KS Diarium